

STATUTUL FONETICO-FONOLOGIC ȘI VALORILE ORTOGRAFICE ALE

DIFTONGULUI CENTRAL /'ɔə/ DIN LIMBA ENGLEZĂ

Tatiana SANDU

Catedra Filologie Engleză

The present article deals with one of the most interesting and disputable subjects of English Phonetics, teaching and learning English central diphthongs. The central diphthong [ɔə] should be considered more particularly. This compound sound has specific features, which determine its special status within the phonetic and phonological system of the English language. An analysis of didactical materials shows that difficulties in pronunciation of the given sound by the native speakers of Roumanian, Russian, etc. reside in the absence of such sound in these languages. Namely that is why the present theme is important theoretically and practically. The author suggests what strategies should be used in order to facilitate the quality of teaching and learning the English central diphthong [ɔə].

Generalități: Scopul prezentei investigații este de a studia problemele ce vizează: particularitățile articulatorii, natura fonetică, statutul fonetico-fonologic, ortografia diftongului englez [ɔə] și de a elabora driluri fonetice. Noutatea științifică este bazată pe analiza contrastivă a sunetelor limbii române și ale celei engleze, ceea ce ne permite să asimilăm abilități practice conștientizate. Ca urmare, rezultatele acestei analize date contribuie considerabil la îmbunătățirea calității procesului de învățământ.

Este de menționat că un rol de primă semnificație în procesul de studiere calitativă a unei limbi străine revine foneticii. Dificultățile de pronunțare a limbii engleze nu pot fi depășite altfel decât studiind meticolos fonetica. În acest context un rol decisiv are analiza comparat-contrastivă a foneticii limbii engleze și a celei române. Analiza comparat-contrastivă ne dă răspuns la numeroase întrebări și ne ajută să studiem conștient și calitativ o limbă străină, în cazul nostru – diftongii acesteia.

Diftong (gr. *dis* „de două ori” și *phonog* „sunet”) – emisiune vocalică constituită din două sunete vocalice diferite (semivocală și vocală sau vocală și semivocală), pronunțate în aceeași silabă, cu o singură tensiune musculară, timbrul fiind modificat. Toți diftongii limbii engleze sunt descendenți (*falling diphthongs*).

Mai mulți cercetători în domeniul lingvisticii și al foneticii au opinii diferite referitor la numărul diftongilor din sistemul fonetico-fonologic englez. Redutabilul fonetist englez D.Jones este de părere că în sistemul fonetico-fonologic englez sunt următorii diftongi : [ɛi], [ou], [ai], [au], [ɔi], [iə], [eə], [ɔə], [uə], [iə], [ʊə], [ui], [oi], [oi], [eə], [eə], [oə], [oə] – în total 18. Lingviștii V.A. Vassilyev, A.L. Trakhterov, G.P. Torsuev, M.A. Neiland și M.Bogdan consideră că în limba engleză sunt 9 diftongi descendenți: [ɛi], [au], [ai], [ou(əu)], [ɔi], [iə], [eə], [ɔə], [uə]. Altă grupă de lingviști (O.I. Dicușina, D.Chițoran, H.Pârlog, C.Gogâlniceanu) consideră că în limba engleză sunt 8 diftongi descendenți: [ɛi], [au], [ai], [əu], [ɔi], [iə], [eə], [uə]. Și A.S. Ghimson este de părere că în limba engleză sunt 8 diftongi, recomandați pentru studii, iar referitor la diftongul central englez [ɔə] menționează că studierea acestui diftong este opțională, ținându-se cont de faptul că acest sunet compus poate fi oricând înlocuit de monofonul [ɔ:]. Fenomenul dat este răspândit pe larg în limba engleză literară și în cea vorbită.

De menționat că în majoritatea programelor noastre de studii sunt recomandați pentru curriculumul didactic 9 diftongi: [ai], [au], [ei], [ou], [ɔi], [iə], [eə], [ɔə], [uə]. Acești nouă diftongi pot fi împărțiți în trei grupe: 1) diftongi reduși (*narrow diphthongs*), la a căror formare are loc o mișcare redusă a limbii între două vocale apropiate ca poziție: [ɛi], [ou]; 2) diftongi largi (*wide diphthongs*), formați printr-o mișcare largă a mușchiului lingual între vocale având o poziție îndepărtată: [ai], [au], [ɔi] și 3) diftongi centrali (*centering diphthongs*) [iə], [eə], [ɔə], [uə], pentru a căror formare limba pleacă de la o poziție articulatorică a vocalelor (i, e, ɔ, u) spre vocala neutră centrală (ə).

Diftongul central [ɔə] – succesiune articulatorică formată din două elemente, pronunțate în limitele unei silabe. Primul element [ɔ] este principal, accentuat și formează nucleul diftongului [ɔə]. La trecerea de la

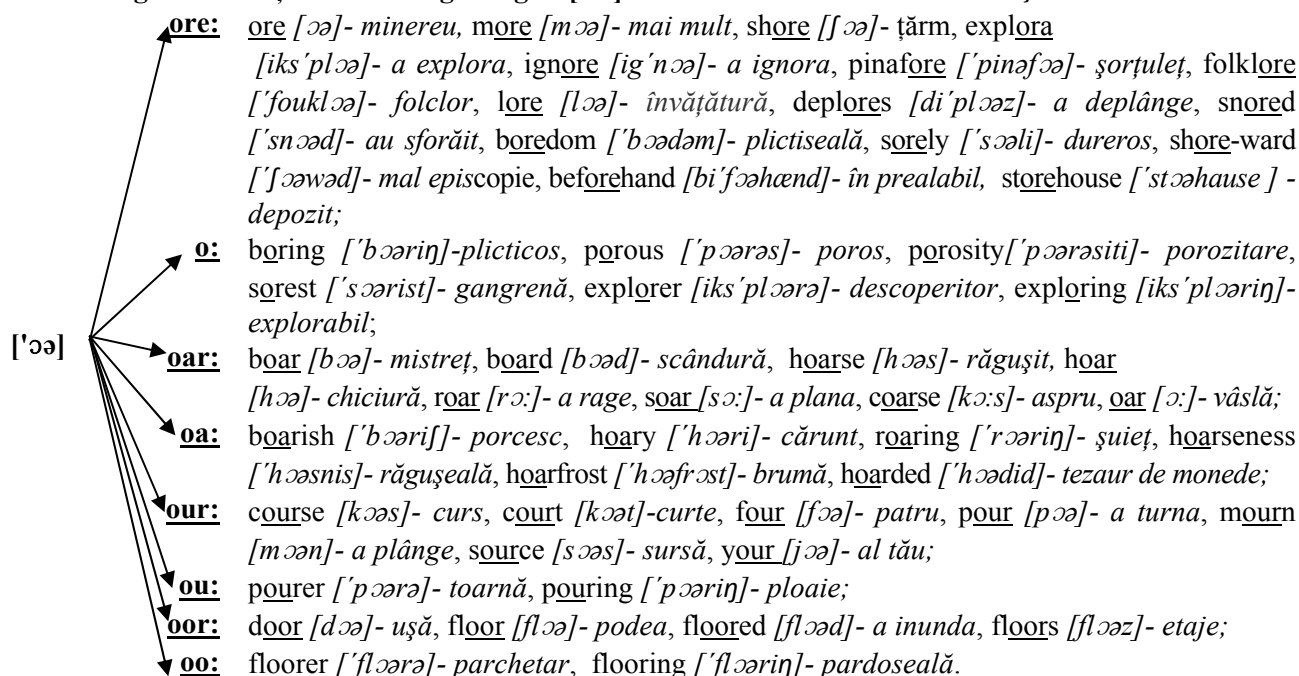
primul elementul [ɔ] la cel de al doilea [ə] se observă o tensiune în procesul de articulare; de asemenea, primul element este de o durată mai lungă. Al doilea element [ə] este articulat după modalitatea consonantică vocalică, iar primul – după cel vocalic. Anume aceste particularități deosebesc diftongul ['ɔə] de monoftongul [ɔ]. La articularea diftongului ['ɔə] se observă particularități de tensiune diftongoidală ce se intensifică pe parcursul articulării ambelor elemente, astfel unindu-le într-un tot unitar – diftong. Varietatea diftongului ['ɔə] este evidentă atât la nivel fonetic, cât și la nivel fonologic, fiind în același timp relevantă și irelevantă. Anume atare caracteristici îi oferă sunetului compus ['ɔə] statut deosebit, dublu: fonetic și fonologic/fonematic.

Acest diftong prezintă anumite dificultăți tipice de pronunțare – atât pentru vorbitorii de limba română, cât și pentru vorbitorii de alte limbi. Fiind considerat pe cale de dispariție, acest diftong este cel mai frecvent înlocuit cu monoftongul englez /ɔ:/. Diftongul ['ɔə] și monoftongul /ɔ:/ au multe puncte de tangență. Renumitul fonetist englez Daniel Jones prezintă pronunțarea diftongului ['ɔə] ca o variantă secundară în locul sunetului /ɔ:/. Spre exemplu: *poor* : [puə], [pɔə], [pɔ:]]; *boor*: [buə], [bɔ:]].

Pentru a obține o pronunție corectă a diftongului central englez ['ɔə], propunem să începem exersarea fonetică de la un sunet intermediar între monoftongul netensionat scurt /ɔ:/, după care continuăm articularea acestuia cu monoftongul /ə/ semideschis. În trecerea de la primul spre cel de-al doilea element al diftongului buzele rămân nerotunjite.

În engleza americană existența acestui diftong este destul de precară; el nu apare decât regional, mai ales în regiunea răsăriteană a țării, unde limba engleză este mai apropiată de varianta britanică sudică. Așadar, existența diftongului ['ɔə] este condiționată de vocalizarea consoanei /r/. Se înțelege că la majoritatea cetățenilor americani rostirea acestui /r/ exclude al doilea element al diftongului ['ɔə], deci este exclus diftongul în întregime și, în consecință, rămâne vocala [ɔ:] de o varietate închisă. De ex.: *more* [mɔ:r] - [mɔ:ɹ] - [mɔəɹ]; *roar* [rɔ:r] - [rɔ:ɹ] [rɔəɹ]; *door* [dɔ:r] - [dɔ:ɹ] - [dɔəɹ].

În ortografia tradițională diftongul englez ['ɔə] este redat de următoarele litere și îmbinări de litere:

Această fonografemogramă denotă că ortografia diftongului central englez ['ɔə] este destul de complicată.

Pentru a se ajunge la o pronunțare corectă a diftongului /'ɔə/, propunem exersarea fonetică cu următoarele **driluri**:

- a) **Cuvinte separate:** *roar*, *four*, *floorer*, *flooring*, *door*, *floor*, *more* *tore*, *lore*, *sore*, *yore*, *core*, *cored*, *yore*, *pore*, *fore*, *deplore*, *snored*, *bore*, *boredom*, *sorely*, *shore-ward*, *soreness*, *before*, *beforehand*, *implore*, *Nore*.

- b) **Îmbinări de cuvinte:** *four-oh-four; four-eyes; four-leafed – clover; back door; boarish bristle; floor lamp; cold sore; hard core; more or less.*
- c) **Propoziții:** *We could hear the lions roaring. I was shocked to the core. This was once a Roman road in days of yore. The lion let out a loud roar. He teaches a course in the history of English language. Tom and Mary court in secret. His behavior is to be deplored.*
- d) **Proverbe:** *To keep the wolf from the door; To pick somebody out of the floor; The ball is in your court;*
- e) **perechi minimale:** *saw [sɔ:] - soar [sɔə]; saw [sɔ:] - sore [sɔə]; paw [pɔ:] - pore [pɔə]; law [lɔ:] - lore [lɔə]; Shaw [ʃɔ:] - shore [ʃɔə]; raw [rɔ:] - roar [rɔə]; maw [mɔ:] - more [mɔə].*

În concluzie menționăm că exersarea fonetică propusă ne va ajuta să evităm dificultățile ce țin de articularea incorectă a elementelor diftongului ['ɔə], de tendința elevilor și a studenților de a monoftonga, de a schimba accentul și intensitatea, de a reduce structura fonetico-fonologică a diftongului în discuție cu alte sunete. Materialul fonetic este propus în baza principiului metodico-didactic de la simplu la compus. Astfel, respectând acest principiu, considerăm că e datoria profesorului să dezvolte la studenți deprinderi de articulare conștientă a sunetelor, să le atragă atenția asupra similitudinilor și diferențelor de pronunțare a sunetelor respective, să țină cont de particularitățile fonetice ale sunetelor limbii-țintă și ale celei materne (engleză și română), să audieze, să analizeze și să corecteze greșelile studenților indiferent de nivelul lor de cunoștințe, asigurând astfel calitatea procesului de predare-învățare.

Bibliografie:

1. Babără N. Studiu comparativ-contrastiv al diftongilor în limbile română și engleză. - Chișinău: USM, 1996.
2. Bogdan M. Fonetica limbii engleze. - Cluj: Editura Științifică, 1962.
3. Chițoran D., Pârlog H. Ghid de pronunție a limbii engleze. - București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
4. Gimson A.C. An Introduction to the Pronunciation of English. - London, 1970.
5. Gogălniceanu C. The English Phonetics and Phonology. - Iași: Chemarea, 1993.
6. Jones D. Every man's English Pronouncing Dictionary. - London: J.M. Dent & Sons LTD, 1987.
7. Jones D. An Outline of English Phonetics. - Cambridge: W. Heffer & Sons LTD, 1969.
8. Trakhterov A. An introduction to English Phonetics. - Moscow: State Textbook Publishing House, 1934.
9. Vassilyev V.A. English Phonetics. - Moscow: Higher School Publishing House, 1970.
10. Бабырэ Н.М. Фонетический и фонологический статус дифтонга /'ɔə/ английского языка (по данным кинорентгенографирования и осциллографирования) // Материалы XXXV Международной филологической конференции. Вып.20. Секция фонетики. Ч.2. - СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2006, с.3-7.
11. Балинская В.И. Орфография современного английского языка. - Москва: Высшая школа, 1967.
12. Дикушина О.И. Фонетика английского языка. - Москва, Ленинград: Просвещение, 1965.
13. Лебединская Б.Я. Фонетический практикум по английскому языку. - Москва: Международные отношения, 1978.
14. Нейланд М.А. Сопоставительный анализ акустических свойств английских и латинских дифтонгов // Proceedings of the Sixth International Congress of Phonetic Sciences Prague 1967, Held at Prague 7-13 September 1967. - Prague: Academia Publishing House of the Czechoslovak Academy of Sciences Prague, 1970, p.667-669.
15. Нейланд М. Характеристика физико-акустических особенностей дифтонгов английского языка. - În: Ученые записки Латвийского госуниверситета имени Петра Стучки. Том 77. - Рига, 1966, с.37-61.
16. Торсуев Г.П. Фонетика английского языка. - Москва: Изд-во литературы на иностранных языках, 1950.
17. Трахтеров А.Л. Практический курс фонетики английского языка. - Москва: Высшая школа, 1976.

Prezentat la 07.11.2011